

LDS in suikerbieten

Lage doseringensysteem al gemeengoed, maar toch!

voorjaar 2007

Het lage doseringensysteem (LDS) wordt in suikerbieten al lang met succes toegepast. Toch zijn ook hier nog slagen te maken voor zowel portemonnee als milieu. De onkruidbestrijding vormt in de suikerbieten ongeveer 20 procent van de teeltkosten. Nu de bietenprijs sterk daalt, is dit een extra reden om hier kritisch naar te kijken. Let op middelenkeuze, de doseringen en het moment van toepassen. Hiermee kunt u veel geld besparen en wordt het milieu minder belast.

Afstemmen op onkruiden

De basis in de onkruidbestrijding vormen de middelen fenmedifam (Betanal), olie, metamitron (Goltix) en ethofumesaat (Tramat), de zogenaamde BOGT. Deze middelen kunt u zelf mengen of in een kant-en-klaar-mix toepassen. Andere middelen worden toegevoegd of eventueel uitgeruild bij aanwezigheid van zowel breedbladige als grasachtige probleemkruiden. Vaak blijkt dat middelen, die eenmaal toegevoegd zijn, in een volgend jaar niet meer uit de combinatie verdwijnen of standaard in elke toepassing gebruikt worden. Zorg dat u de middelen goed afstemt op de voorkomende onkruiden en omstandigheden om zo tot een uitgekiende aanpak te komen. Een goede timing en tijdig beginnen is belangrijk. Hierdoor kunt u geld besparen en onnodige milieubelasting voorkomen.

Hoe kunt u besparen

Een van de middelen, die noodzakelijk is, maar wel een milieurisico met zich meebrengt, is ethofumesaat. De inzet kunt u beperken. Door de dosering van alleen fenmedifam en olie te verhogen, in de basis-BOGT-

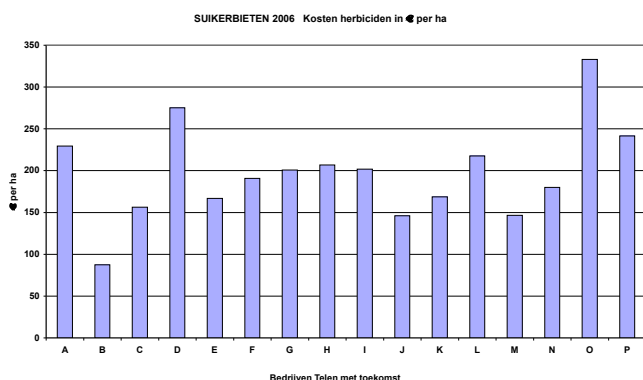
combinatie, kunt u een vergelijkbaar resultaat bereiken. Het is zelfs mogelijk de dosering van ethofumesaat te verlagen. Zelf mengen van middelen biedt meer mogelijkheden dan de zogenaamde kant-en-klaar-mixen. Bij deze middelen gaat bij doseringsverhogingen ethofumesaat automatisch mee omhoog. Zelf mengen is bovendien per bespuiting circa € 5,- tot 7,- per ha goedkoper. Dit kan oplopen als de inzet van het duurere ethofumesaat beperkt wordt. Uit een enquête blijkt echter wel dat bietentelers, die gebruik maken van kant-en-klaar mixen gemiddeld iets minder bespuitingen toepassen. U kunt ook winst voor portemonnee en milieu behalen door af te wegen of een bodemherbicide kort na zaai wel noodzakelijk is. Op bijna 40% van het areaal suikerbieten in Nederland wordt kort na zaai een bodemherbicide ingezet. Dit blijkt echter alleen noodzakelijk wanneer hondspeterselie wordt verwacht (Centium inzetten) of wanneer u zeer vroeg zaait op een perceel met veel kamille (metamitron of chloridazon inzetten). Bij hondspeterselie heeft Centium de voorkeur boven het veel gebruikte middel Safari na opkomst. Centium kent namelijk nauwelijks

milieueffecten en is meestal goedkoper. Safari en Lontrel, die u kunt toevoegen aan de basiscombinatie, zijn dure middelen en scoren hoog op de milieumeetlat. De inzet van deze middelen is alleen gerechtvaardigd als specifieke onkruiden, zoals vierdelig tandzaad, varkensgras en bingelkruid voorkomen.

Grasachtige onkruiden

Bij de bestrijding van grasachtige onkruiden is het mogelijk een verlaagde dosering grassenmiddel toe te voegen aan een lage doseringscombinatie. Door op tijd de grassen waar te nemen kunt u hiervan gebruik maken. Tussen de middelen zitten grote verschillen wat betreft milieueffect. Bij laat kiemende éénjarige grassen kunt u ook kiezen voor de middelen Dual Gold of Frontier Optima. Deze worden dan in plaats van metamitron opgenomen in het lage doseringensysteem vanaf het tweeblad- (Dual Gold) of vierbladstadium (Frontier Optima).

Figuur 1. Middelenkosten voor onkruidbestrijding in suikerbieten op zandgrond in zuidoost Brabant Tmt bedrijven

Verschillen in kosten

Er zijn grote verschillen in de kosten voor de onkruidbestrijding in bieten en de daarmee samenhangende milieubelasting. Dit blijkt uit de gegevens van een groep deelnemers aan Telen met toekomst. Bedrijven met lagere kosten voor onkruidbestrijding scoren meestal ook lager voor milieubelastingpunten (MBP) grondwater (kans op uitspoeling naar het grondwater).

Ervaringen uit de praktijk

Harrie Kessels,
suikerbietenteler in Meerlo:

“Ik pas het lage doseringensysteem in suikerbieten al 20 jaar toe. Voor het goed slagen van deze aanpak moet je er kort bij blijven. Dit vraagt enige discipline en snel handelen is belangrijk. De eerste bespuiting voer ik vrij snel na zaai uit. Het onkruidstadium is daarbij bepalend en niet de grootte van het bietengewas. Om ervoor te zorgen dat de onkruiden niet teveel voorsprong hebben op het gewas wordt er kort voor het zaaien geploegd: circa 3 dagen. Ook tussen de bespuitingen laat ik niet teveel tijd: 5 tot maximaal 10 dagen. De afzonderlijke componenten meng ik zelf om beter in te kunnen spelen op de situatie. Sinds ik meedoe aan Telen

Fotografie: Hilleslög/Syngenta Seeds

met toekomst probeer ik de inzet van Tramet te beperken. Mijn adviseur ondersteunt mij hierbij. Door Betanal en olie te verhogen en de middelen Goltix en Tramet laag te houden bereik ik eenzelfde resultaat. Naast een kostenbesparing

is deze combinatie ook iets zachter voor het gewas. Een positieve bijkomstigheid is dat het ook milieuwinst oplevert. In de afgelopen drie jaar gaf ik tussen de 80 en 100 euro per ha uit aan herbiciden in de bietenteelt”.

Tips

Tijdig beginnen

Bij de onkruidbestrijding in suikerbieten is een goede timing belangrijk. Begin daarom bij voorkeur op tijd met de LDS bespuiting. Onkruidplanten in het kiemplantstadium zijn relatief gemakkelijk te bestrijden. In een later stadium moeten de doseringen in de mix voor een goed resultaat vaak verhoogd worden. Met een goede timing van de LDS bespuitingen kunnen ook veel vóóropkomstbespuitingen met bodemherbiciden achterwege blijven.

Meer informatie:

- De inhoud van dit praktijkbericht gewasbescherming is afgestemd met het IRS. Meer info: www.irs.nl
- www.telenmettoekomst.nl

Zelf mengen biedt voordelen

Met zelf mengen van enkelvoudige componenten in de bietenteelt bespaart u circa € 5,- tot € 7,- aan middel per bespuiting per ha in vergelijking met de toepassing van kant-en-klaar-mixen. Een bijkomend voordeel is dat u de inzet van de kritische stof ethofumesaat kunt beperken. Alleen wanneer papegaaienkruid voorkomt op uw perceel is het aan te raden kant-en-klaar mixen te gebruiken waar het middel desmedifam in zit.

Bodemherbicide voor opkomst niet altijd nodig

Veel telers kiezen als basis voor de inzet van een bodemherbicide kort na zaai. Deze bespuiting die al gauw € 30,- tot € 50,- per ha kost, blijkt niet altijd noodzakelijk. Zet bodemherbiciden alleen in wanneer hondspeterselie voorkomt of wan-

neer u vroeg zaait en veel kamillevrucht verwacht.

Kies voor middelen met een lage milieubelasting

De diverse middelen scoren verschillend als het gaat om milieubelasting. Dit geldt zowel bij de bestrijding van breedbladige als grasachtige onkruiden. Houd hier rekening mee. De milieueffectkaarten kunt u downloaden op www.telenmettoekomst.nl.

Maak onderscheid tussen percelen

Door een nauwkeurige scouting van de aanwezige onkruiden is niet op alle percelen een toevoeging van andere middelen aan de BOGT-combinatie noodzakelijk. Mocht u de onkruiden niet herkennen maak dan gebruik van de Betakwikmodule onkruidherkenning op www.irs.nl. Maak ook onderscheid tussen de percelen op uw eigen bedrijf.

Praktijknetwerk Telen met toekomst werkt aan een breed gedragen duurzame teelt in de plantaardige sectoren. Ruim 400 ondernemers testen en beoordelen duurzame teeltmaatregelen, 'Best Practices,' op de praktische toepasbaarheid en haalbaarheid. Dit gebeurt zoveel mogelijk in samenwerking met diverse partijen die het boerenerf cq. de tuin betreden. Deze folder is met grote zorg samengesteld. De samenstellers zijn echter niet aansprakelijk voor eventuele schadelijke gevolgen die kunnen ontstaan bij gebruik van gegevens.

Colofon:

Productie: Telen met toekomst
Tekst: Brigitte Kroonen (PPO),
Richard Korver (DLV Plant)
Eindredactie: Jac Hendriks (DLV Plant)
Vormgeving & druk: Graphiset, Uden

